

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์
ข้อมูล ณ วันที่ ๖ เดือน มิถุนายน พ.ศ.๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นางสาวณัฐมล โกสินาม

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ เลขที่ ๙๙ หมู่ ๑๐ ตำบลไพล อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์
โทรศัพท์ ๐๘๖๐๓๔๘๔๐๓ Facebook - Line -
เกิด พ.ศ. ๒๕๒๒ ปัจจุบันอายุ ๔๕ ปี

๔. สถานภาพ ☒ โสด ☐ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ ๖

สถาบันการศึกษา กรมส่งเสริมการเรียนรู้
คณะ/สาขาวิชา -

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๖๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๓

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก

ไร่นาสวนผสม/เกษตรผสมผสาน

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๔ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

แปลงเรียนรู้ที่ ๑ ด้านการประมง

แปลงเรียนรู้ที่ ๒ การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เองเพื่อลดต้นทุนการผลิต

แปลงเรียนรู้ที่ ๓ การเรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

แปลงเรียนรู้ที่ ๔ ปศุสัตว์/การใช้พื้นที่ทางการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๕ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย
ฐานการเรียนรู้ที่ ๑ ด้านการประมง

ฐานการเรียนรู้ที่ ๒ การผลิตสารชีวภัณฑ์เพื่อใช้ป้องกันกำจัดศัตรูพืชเพื่อลดต้นทุนการผลิต

ฐานการเรียนรู้ที่ ๓ การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เองเพื่อลดต้นทุนการผลิต

ฐานการเรียนรู้ที่ ๔ การเรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ฐานการเรียนรู้ที่ ๕ ปศุสัตว์/การใช้พื้นที่ทางการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๖ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

การลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต

- การใช้ปุ๋ยคอกและปุ๋ยพืชสดเพื่อลดต้นทุนในการซื้อปุ๋ย

- การทำนาหยอดและนาดำเพื่อลดต้นทุนพันธุ์ข้าว และเพิ่มผลผลิต เนื่องจากระยะในการแตกกอของข้าว ช่วยให้ข้าวเจริญเติบโตและสมบูรณ์ดีกว่านาหว่าน และง่ายต่อการกำจัดวัชพืช รวมถึงข้าวปนที่อยู่ในแปลงได้อีกด้วย

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

เศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน

-ในพื้นที่มีการปลูกพืชผสมผสาน นาข้าว พืชไร่ พืชสวน และการขุดสระ โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

การใช้เทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่ (พลังงานแสงอาทิตย์)

-เกษตรกรต้นแบบประสบปัญหาขาดแคลนน้ำในการทำการเกษตร จึงแก้ไขปัญหาด้วยการขุดบ่อบาดาล โดยใช้พลังงานแสงอาทิตย์ และขุดสระเพื่อพักน้ำบาดาลแก้ปัญหาหน้าเค็ม

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

เกษตรทฤษฎีใหม่ การบริหารจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

-วัตถุประสงค์ เพื่อบริหารจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ และแก้ปัญหาน้ำเพื่อการเกษตร

-ลักษณะการถ่ายทอดความรู้ เน้นจัดสรรพื้นที่ตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ของในหลวงรัชกาลที่ ๙

พื้นที่ประมาณ	๒๔	ไร่
สระน้ำ	๕	ไร่
ที่อยู่อาศัย คอกสัตว์	๓	ไร่
นาข้าว	๑๒	ไร่
ไม้ผล	๔	ไร่

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

คุณฉัฐมล เป็นคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ระดับจังหวัด ซึ่งในการเข้าร่วมประชุมในแต่ละครั้งเป็นการประชุมบูรณาการร่วมกับโครงการแปลงใหญ่ แต่ละครั้งจะประชุมเพื่อกำหนดแผนการดำเนินงาน สะท้อนปัญหาการทำงานและจะเสนอเพื่อให้ที่ประชุมรับฟัง เพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาร่วมกัน และเสนอเข้าคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัดต่อไป เช่น

- ราคาผลผลิตข้าวตกต่ำ เสนอผ่านที่ประชุมและคณะกรรมการร่วมกันแก้ปัญหาด้วยวิธีการผลิตข้าวพันธุ์ดี การแปรรูปข้าวสาร รวมกลุ่มนาแปลงใหญ่
- ราคาโค-กระบือตกต่ำ เสนอผ่านที่ประชุมและร่วมกันหาแนวทางการแก้ปัญหา เช่น รวมกลุ่มแปลงใหญ่เพื่อให้มีอำนาจในการต่อรองราคา
- ปัญหาขาดแคลนน้ำ แก้ไขด้วยการบริหารจัดการพื้นที่ การขุดสระเพื่อกักเก็บน้ำ การขุดบ่อบาดาล
- ปัญหาโรคและแมลงศัตรูพืช และปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเกษตร ร่วมจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แนวทางการป้องกัน และกำจัดโรคและแมลง
- เป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการแลกเปลี่ยนผลผลิตที่มีอยู่ในแปลงของเกษตรกรต้นแบบ
- การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสะท้อนปัญหา และแนวทางการพัฒนา

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

คุณณัฐมล เป็นประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอปราสาท ซึ่งในการเข้าร่วมประชุมในแต่ละครั้งเป็นการประชุมบูรณาการร่วมกับโครงการแปลงใหญ่ แต่แต่ละครั้งจะประชุมเพื่อกำหนดแผนการดำเนินงาน สะท้อนปัญหาการทำงานและจะเสนอเพื่อให้ที่ประชุมรับฟัง เพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหา ร่วมกัน รวมถึงการนำวาระการประชุมจากระดับจังหวัดเข้ามาแจ้งให้คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และแปลงใหญ่ได้รับทราบโดยทั่วกัน

แผนราย ศพก

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

เริ่มต้นจากพี่ชายประสบอุบัติเหตุ พิกัด ทำให้ต้องกลับมาดูแล ซึ่งในครอบครัวคุณณัฐมลเป็นเพียงคนเดียวที่พี่ชายไว้ใจและพูดคุยด้วย เนื่องจากอาการซึมเศร้าและยังรับสภาพพิการยังไม่ได้ คุณณัฐมลสามารถช่วยให้พี่ชายและครอบครัวผ่านวิกฤตดังกล่าวมาได้ หลังจากนั้นพี่ชายได้รับการฝึกอบรมทางด้านการเกษตรและการกายภาพจนทำให้กลับมาแข็งแรงและมีใจที่จะทำการเกษตร เนื่องจากคุณณัฐมลอยู่กับพี่ชายมาตลอด และพื้นฐานครอบครัวเป็นเกษตรกรอยู่แล้ว พี่ชายจึงชวนให้ทำการเกษตร และเริ่มต้นจากการซื้อกระบือมา ๑ ตัว เพื่อเลี้ยงแกะเหงา

พร้อมๆ กับการทำนา แต่พี่ชายบอกว่าตัวเดียวกระบืออาจจะเหงา จึงซื้อมาเลี้ยงเพิ่ม หลังจากนั้นก็เพิ่มจำนวนและขยายพันธุ์มาเรื่อยๆ รวมถึงการเลี้ยงโค เลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ เลี้ยงปลา ซื้อที่ดินเพิ่ม

ด้วยความที่พี่ชายเป็นคนขยันมาก คุณณัฐมลจึงคิดว่าขนาดพี่ชายเป็นผู้พิการยังขยันขนาดนี้ คุณณัฐมลจึงมีความคิดว่าจะต้องขยันให้ได้เท่ากับพี่ชาย และด้วยพื้นฐานครอบครัวเป็นเกษตรกรอยู่แล้ว จึงเริ่มต้นทดลองการปลูกข้าว ได้แก่ นาดำ นาหว่าน และนาหยอด ทำให้สามารถคาดเดาและปรับวิธีการปลูกข้าวได้ตามสภาพอากาศ และสภาพแวดล้อมในแต่ละปีได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองและมีหน่วยงานภาครัฐเข้ามาช่วยส่งเสริมและสนับสนุน และได้รับการสนับสนุนและให้กำลังใจจากแฟนเป็นอย่างดี

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ราคาผลผลิตที่ตกต่ำและผลผลิตที่ได้ในแต่ละปี บางปีได้น้อย บางปีได้มาก บางปีมีโรค แมลง และศัตรูพืช ทำให้คิดที่จะต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในแต่ละปี ด้วยการทำนาที่แตกต่างกันตามลักษณะภูมิประเทศ และสภาพอากาศ ซึ่งต้องอาศัยน้ำจากน้ำฝนเป็นหลัก เริ่มจากการแก้ปัญหา น้ำ ซึ่งบางปีน้ำไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูก จึงแก้ปัญหาด้วยการขุดบ่อบาดาลใช้พลังงานแสงอาทิตย์ในการสูบน้ำขึ้นมาใช้ และขุดบ่อพักน้ำบาดาลจากการทดลองด้วยตนเองพบว่าการทำนาดำได้ประสิทธิภาพมากที่สุด เนื่องจากมีระยะให้ข้าวแตกกอได้อย่างสมบูรณ์ มีการจัดการวัชพืชและศัตรูพืชได้ง่าย ข้าวมีคุณภาพ ส่วนการทำนาในรูปแบบอื่นๆ ยังคงทำอยู่เหมือนเดิม แต่ต้องดูลักษณะของสภาพอากาศในแต่ละปี

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

แก้ปัญหา น้ำ ด้วยบ่อบาดาลพลังงานแสงอาทิตย์

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน
จึงแก้ไขปัญหาด้วยการขุดบ่อบาดาล โดยใช้พลังงานแสงอาทิตย์ และขุดสระเพื่อพักน้ำบาดาลแก้ปัญหา น้ำเค็มแล้วเดินระบบท่อน้ำเพื่อให้ น้ำกระจายไปสู่แปลงที่ขาดน้ำ

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

คุณณัฐมลทำนาเป็นหลัก (พันธุ์ข้าวขาวดอกมะลิ ๑๐๕) ดังนั้นในแต่ละปีจะมีวิธีการทำนาที่แตกต่างกัน โดยมีสภาพอากาศเป็นปัจจัยหลักในการพิจารณา มีการปรับปรุงบำรุงดินทุกๆ ปี โดยใช้ปุ๋ยพืชสด และปุ๋ยคอกที่ผ่านการหมักแล้ว

การทำนาหยอดข้าวแห้ง ในสภาพพื้นที่ที่มีน้ำไม่เพียงพอสำหรับการตกกล้าและปักดำโดยการหยอดเมล็ดพันธุ์ข้าวไว้ในหลุม ๆ ละ ๓-๕ เมล็ด เมื่อฝนตกข้าวก็จะงอกและเจริญเติบโตต่อไป การหยอดข้าวในอัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ปริมาณ ๑๐-๑๕ กก./ไร่ ด้วยการใช้เครื่องหยอดเมล็ด สามารถเพิ่มผลผลิตได้ เมื่อเทียบกับวิธีการหว่านที่ใช้เมล็ดพันธุ์ในปริมาณ ๒๐-๒๕ กก./ไร่ ซึ่งช่วยเกษตรกรลดต้นทุนจากการใช้เมล็ดพันธุ์ และยังช่วยให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้นจากเดิม ๓๕๐-๔๐๐ กก./ไร่ เป็น ๕๐๐-๖๐๐ กก./ไร่ โดยใช้แทรกเตอร์ติดตั้งกับเครื่องหยอดเมล็ด

ที่สามารถปรับระยะห่างระหว่างกอ ระยะห่างระหว่างแถว และอัตราการหยอดเมล็ดพันธุ์ข้าวได้ ยังสามารถควบคุมความลึกในการหยอดและกลบเมล็ดทำให้ความลึกในการหยอดสม่ำเสมอ ลดความเสียหายจากสภาพอากาศและศัตรูพืช และสามารถฝังเมล็ดในดินที่ระดับความลึกที่เหมาะสมได้ ส่งผลให้รากข้าวเจริญเติบโตได้ดี สมบูรณ์ แข็งแรง และทนทานต่อความแล้งได้

การทำนาหว่าน แบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะคือ

การหว่านข้าวแห้ง (หว่านสำรว) เหมาะสำหรับนาที่สภาพน้ำไม่เพียงพอ โดยเตรียมดินด้วยการไถและไถแปร จากนั้นนำเมล็ดข้าวไปหว่าน แล้วไถหรือคราดกลบอีกครั้งหนึ่ง เมื่อฝนตกหรือปล่อยน้ำเข้านา ข้าวจะงอกงามขึ้น จะมีผลเสียคือ ข้าวจะขึ้นเป็นระยะห่างที่ไม่สม่ำเสมอ และมักมีวัชพืชรบกวนขึ้นมาด้วย การหว่านจะต้องหาคนที่มีความเชี่ยวชาญในการหว่านข้าวให้ระยะห่างระหว่างเมล็ดพันธุ์ข้าวเหมาะสมไม่บางหรือหนาเกินไป

การหว่านข้าวงอกหรือหว่านนํ้าตม เหมาะสำหรับนาที่มีปริมาณน้ำมาก โดยเตรียมดินด้วยการไถและคราดให้พื้นนาเป็นโคลนตม แต่ใช้การหว่านเมล็ดข้าวที่เพาะไว้จนเริ่มงอกแล้ว (๑ คืน)

การทำนาดำ เหมาะสำหรับนาที่มีฝนตก หรือมีน้ำท่วม และพื้นดินเก็บกักน้ำได้ดี เตรียมดินด้วยการไถและคราดให้พื้นนาเป็นโคลนตม นำต้นกล้าที่ตักกล้าไว้ในแปลงกล้ามาปักดำ ในระยะห่างที่เหมาะสม (๒๐-๒๕ ซม.) โดยกิจกรรมถอนกล้า-ดำนา จะเป็นกิจกรรมที่มีประจำทุกๆ ปี มีการเชิญชวนญาติ พี่ น้อง เพื่อน รวมถึงหน่วยงานกรมส่งเสริมการเกษตร ร่วมกิจกรรม เพื่อให้คนที่มาทำกิจกรรมมีความสนทนากัน ได้ทานข้าวร่วมกัน เป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาและประเพณีอันดีงาม รวมถึงสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนเนื่องจากการจ้างงาน

การกำจัดศัตรูพืช คุณณัฐมล ใช้สารชีวภัณฑ์ไตรโคเดอร์มาในการป้องกันกำจัดโรคที่เกี่ยวข้องกับรากทุกชนิด เนื่องจากการระบาดอยู่ทุกๆ ปี และมีการตัดใบข้าวเพื่อลดความหนาแน่นของใบข้าวป้องกันโรคและแมลง อีกทั้งเป็น

อาหารให้โค-กระบือ หมั่นสำรวจแปลง เมื่อพบโรคก็จะหาวิธีการกำจัดหรือสอบถามมายังสำนักงานเกษตรอำเภอ
ปราสาท

การเก็บเกี่ยว เก็บเกี่ยวด้วยการลงแขกเกี่ยวข้าว จากนั้นใช้รถนวดข้าว และการใช้รถเกี่ยว หลังจากได้ข้าว
มาแล้วทำการตากให้แห้งตามคำแนะนำจากกรมวิชาการเกษตร แล้วเก็บขึ้นยุ้งข้าวแยกเป็นแปลงๆ ไม่รวมกัน เนื่องจาก
ต้องใช้พันธุ์ข้าวในฤดูถัดไป

การปรับเปลี่ยนพันธุ์ข้าว ในทุกๆ ปี คุณณัฐมลจะเปลี่ยนพันธุ์ข้าว โดยพิจารณาจากแต่ละแปลง แปลงไหน
ข้าวสวย ปลอดภัย จะนำข้าวในแปลงนั้นมาเป็นพันธุ์ข้าวในปีถัดไป

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ข้าว พื้นที่ปลูกจำนวน ๘๐ ไร่

๑.๒) มะพร้าว พื้นที่ปลูกจำนวน ๔ ไร่

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) ปลานิล จำนวน ๑,๐๐๐ ตัว

๒.๒) ปลาตะเพียน/ปลาไน จำนวน ๑,๐๐๐ ตัว

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๓ ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) โค จำนวน ๑๕ ตัว

๓.๒) กระบือ จำนวน ๒๐ ตัว

๓.๓) เป็ด/ไก่ จำนวน ๑๐๐ ตัว

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑)จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๒)จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๓)จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า ๔ ชนิด มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ข้าว เป็นเงิน ๔,๐๐๐ บาท/ไร่

๑.๒) ปลา เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท (เริ่มต้นเลี้ยง)

๑.๓) โค เป็นเงิน ๑๕๐,๐๐๐ บาท (เริ่มต้นเลี้ยง)

๑.๔) กระบือ เป็นเงิน ๑๙๕,๐๐๐ บาท (เริ่มต้นเลี้ยง)

รวมต้นทุนการผลิต ๔,๐๐๐ บาท/ไร่

รายได้ ๗,๒๐๐ บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรรูปแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้วันละ.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ....โค กระบือ เป็น ไก่ ปลา ข้าว มะพร้าว

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๖๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง มีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีพ มีความสุข และยั่งยืน

ประโยชน์แก่เกษตรกรรายอื่น ได้พันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพ ได้งาน มีต้นแบบในการเรียนรู้

ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน ชุมชนยั่งยืน มีการจ้างงานในพื้นที่ และมีกิจกรรมร่วมกัน ได้พูดคุยและ

แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

- การใช้ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด แทนการใช้สารเคมี
- การใช้พลังงานแสงอาทิตย์แทนการใช้ไฟฟ้า
- แปลงปลอดสารเคมีทำให้ระบบนิเวศสมดุล
- มีโคกหนองนาที่มีความอุดมสมบูรณ์และเป็นที่อยู่ของสิ่งมีชีวิตหลายชนิด

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

- การไม่เผาตอซังในแปลงปลูกข้าวช่วยให้ดินมีความชื้นและมีความอุดมสมบูรณ์
- การนำปุ๋ยคอกมากองหมักในแปลงข้าวก่อนไถ และการปลูกปอเทืองเพื่อเป็นปุ๋ยพืชสด ช่วยเพิ่มธาตุอาหารให้แก่ดิน

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

ทราบข้อมูลการปลูกพืชในพื้นที่ ทราบปัญหาของพื้นที่ในเรื่องของโรคและแมลง สภาพภูมิอากาศ การตลาด และมีแนวทางการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

แปลงเรียนรู้ให้แก่เกษตรกรเข้ามาศึกษาดูงาน ไม่ว่าจะเป็นการจัดอบรมเกษตรกรผู้นำ แปลงเรียนรู้ด้านปศุสัตว์

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

การให้คำปรึกษาในด้านการขึ้นทะเบียนเกษตรกร การผลิตและใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา การให้คำแนะนำในด้านการดูแลข้าว

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

คุณณัฐมล ร่วมกับหน่วยงานราชการต่างๆ ในภาคีเครือข่ายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จัดกิจกรรมให้ความรู้แก่เกษตรกรในด้านการปศุสัตว์ และการเกษตร

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

เกษตรกรเรียนรู้จากการสังเกตในแปลงและการทำกิจกรรมทางการเกษตรของคุณณัฐมล และเริ่มทำตามทีละขั้นตอน ส่งผลให้ได้ผลผลิตข้าวที่ดีมีคุณภาพ ไม่ต้องใช้สารเคมีในแปลงนา

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่
เนื่องจากแปลงของคุณณัฐมลเป็น ศพก. หลักของอำเภอปราสาท ซึ่งมีหน่วยงานเข้ามาให้การสนับสนุนเป็นจำนวนมาก โดยหลักๆ คือ กรมส่งเสริมการเกษตร ปศุสัตว์ และพัฒนาชุมชน รวมถึงหน่วยงานอื่นๆ ในพื้นที่ คุณณัฐมลได้ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ เป็นอย่างดี

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

- ดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ด้าน ศพก.
- จัดทำแนวทางการพัฒนาและแผนการดำเนินงาน ศพก. ระดับอำเภอ
- ขับเคลื่อนการดำเนินงานและการให้บริการของ ศพก. ระดับอำเภอ
- รายงานผลการดำเนินงานต่อสำนักงานเกษตรจังหวัด เป็นรายไตรมาส
- นำรายละเอียดการเข้าร่วมประชุมในระดับจังหวัดมาแจ้งให้ที่ประชุมทราบ
- ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

ในฐานะประธาน ศพก.อำเภอปราสาท มีความภูมิใจในด้านของการเป็นแปลงที่อนุรักษ์ประเพณี และวัฒนธรรมการปลูกข้าวแบบโบราณเอาไว้ โดยเฉพาะการดำนาและการลงแขกเกี่ยวข้าว ซึ่งทำให้เกิดการจ้างงานในชุมชน โดยเกษตรกรเข้ามาช่วยดำนา เกี่ยวข้าว ก็จะได้รับค่าแรง พร้อมทั้งมีการพูดคุยกัน ตั้งวงทานข้าวร่วมกัน เกิดความสามัคคีในชุมชน และเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรมาศึกษาเรียนรู้ได้อีกด้วย

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

เป็นตัวแทนของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรคอยประสานงานด้านการเกษตร การประชาสัมพันธ์ และการให้ความรู้ในด้านการปศุสัตว์และการเกษตร รวมถึงการขายพันธุ์ข้าวในราคาถูก

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

คุณณัฐมล มีจิตอาสาในการร่วมงานบุญ และงานในหมู่บ้านเป็นประจำ เนื่องจากในอดีต เคยทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ทำให้ทราบลักษณะงานและได้เสียสละเวลาและเงินเพื่อช่วยเหลือในงานต่างๆ ให้แก่ชุมชนบ่อยครั้ง

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“ตราบใดที่ยังมีลมหายใจ จะไม่คิดว่าจะต้องเหนื่อย จะต้องท้อ”

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

นางสาวสร้อยเพชร ตันติรัตนานนท์	หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ
นายสุพจน์ ภูมิสุข	เกษตรอำเภอปราสาท
นางสาวรัชนิกร ทิพรัตน์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
นายวัชรพงศ์ ยุพการณ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
นางสาวชุติมา สวยไทยสงค์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
นางสาวจิราวรรณ เปื้องปราชัญญ์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
นางสาวจิราพร แก่นแก้ว	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

การเล่าเรื่อง การฟัง การสัมภาษณ์ การตั้งคำถาม การสังเกต การเก็บข้อมูล

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

-

***หมายเหตุ ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

แผนที่ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

แผนที่เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
หมู่ ๙ ตำบลปรี้อ อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

แผนที่เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
หมู่ ๘ ตำบลปรี้อ อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

แผนที่เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
หมู่ ๓ ตำบลตาเบา อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์

แผนที่เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
หมู่ ๑๐ ตำบลหมอ อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์

แผนที่เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
หมู่ ๑๔ ตำบลตาเบา อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์

แผนที่เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
หมู่ที่ ๙ ตำบลโคกนาสาม อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

แผนที่เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
หมู่ที่ ๒ ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

แผนที่เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
หมู่ที่ ๑๕ ตำบลหนองใหญ่ อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

แผนที่เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
หมู่ที่ ๑๑ ตำบลโคกสะอาด อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

แผนที่เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
หมู่ที่ ๑๑ ตำบลตาเบา อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

แผนที่เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
หมู่ที่ ๒ ตำบลประทัดบุ อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

แผนที่เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
หมู่ที่ ๑ ตำบลสมุด อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

แผนที่เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
หมู่ที่ ๔ ตำบลโคกยาง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

แผนที่เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
หมู่ที่ ๑๒ ตำบลโซconaสาม อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

แผนที่เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
หมู่ที่ ๑๒ ตำบลกั้งแวน อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์

แผนที่เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
หมู่ที่ ๑ ตำบลปราสาททอง อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์

แผนที่เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
หมู่ที่ ๔ ตำบลบ้านไทร อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์

แผนที่เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
หมู่ที่ ๘ ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

แผนที่เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
หมู่ที่ ๖ ตำบลบ้านพลวง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

แผนที่เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
หมู่ที่ ๒ ตำบลปรี้อ อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

แผนที่เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
หมู่ที่ ๙ ตำบลบ้านพลวง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

แผนที่เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
หมู่ที่ ๕ ตำบลตาเบา อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

แผนที่เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
หมู่ที่ ๔ ตำบลโคกยาง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

แผนที่เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
หมู่ที่ ๑๐ ตำบลไพล อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

แผนที่เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
หมู่ที่ ๑๖ ตำบลปรือ อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

แผนที่เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
หมู่ที่ ๓ ตำบลปราสาทนาง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

แผนที่เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
หมู่ที่ ๑๐ ตำบลตาเบาอำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์

รูปภาพต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

